

توصیف برخی ساختارهای زبانی در داستان‌گویی کودکان ۴ ساله سالم شهر اصفهان و ارتباط آن با جنس بر اساس پروتکل ارزیابی داستان‌گویی

مسلم قاسمی^۱، محبوبه نخشب^{۲*}، بتول علی‌نژاد^۳، میثم شفیعی^۴، مهدی تذهیبی^۵

چکیده

مقدمه: مهارت داستان‌گویی کودکان به عنوان یک پایه مهم و پیش‌بینی کننده اکتساب مهارت‌های خواندن، نوشتن، تحصیلی و اجتماعی است. ارزیابی داستان رویکردی غنی برای توصیف رشد زبان در محیط‌های اولیه کودک می‌باشد. این پژوهش با هدف، توصیف برخی از ساختارهای زبانی در داستان‌گویی کودکان ۴ ساله سالم و ارتباط آن با جنس بر اساس پروتکل ارزیابی داستان‌گویی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی و مقطعی، برخی از ساختارهای زبانی ۱۲۶ کودک فارسی زبان ۴ ساله سالم شهر اصفهان، در داستان‌گویی خودانگیخته با کمک یک کتاب مصور بر اساس شیوه پروتکل ارزیابی داستان‌گویی مورد بررسی قرار گرفتند. پایایی‌های درون آزمونگر، بین آزمونگر و پایایی بین نمره‌گذاری همزمان از روی نمونه صوتی ضبط شده و نمونه نسخه‌نویسی شده، نیز انجام شد.

یافته‌ها: ساختارهای زبانی مورد نظر در داستان‌های اغلب کودکان وجود داشت. بیشترین رخداد مربوط به صورت ملکی اسم و کمترین استفاده از کاربرد مجازی اسم بود. نمرات پایایی‌های درون آزمونگر، بین آزمونگر و پایایی بین نمره‌گذاری همزمان از روی نمونه صوتی ضبط شده و نمونه نسخه‌نویسی شده بین ۰/۵۳ تا ۱/۰۰ بود. در نمره نهایی و نمرات هر یک از ساختارهای زبانی، تفاوت معنی‌داری بین دختران و پسران وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: داده‌های مطالعات گذشته در مورد دامنه میانگین طول گفته در سنین مختلف و نتایج ذکر شده از ارتباط بین میانگین طول گفته و رشد ساختارهای نحوی زبان در محدوده سنی مورد نظر، با یافته‌های تحقیق حاضر تطابق داشت.

کلید واژه‌ها: داستان‌گویی، زبان، پروتکل ارزیابی داستان‌گویی، کودکان

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۹۰/۱۲/۱۱

تاریخ پذیرش: ۹۱/۶/۲۵

مقدمه

می‌باشد که به طور معمول در زمان گذشته رخ داده است (۲). کودکان در محدوده سنی دو تا سه سالگی شروع به گفتن داستان‌ها در مورد تجربه‌های شخصی خود می‌کنند و در محدوده سنی سه تا پنج سال اجزای بیشتری را بیان کرده که

توانایی کودکان جهت اظهار خود در بافت داستان به عنوان حوزه مهم رشد زبان در نظر گرفته می‌شود (۱). داستان‌گویی شرح وقوع یک چیز واقعی یا ساختگی با ترتیب زمانی

مقاله حاضر حاصل طرح پژوهشی با شماره ثبت ۳۹۰۴۲۲ مصوب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد.

* کارشناس ارشد، عضو هیات علمی، گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: m_nakhshab@rehab.mui.ac.ir

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۲- دکتری، عضو هیات علمی، گروه زبان‌شناسی، دانشکده زبان، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

۳- کارشناسی ارشد، گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۴- دکتری، عضو هیات علمی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

منجر به طولانی‌تر و پیچیده‌تر شدن داستان می‌گردد (۳). داستان‌ها از چند جنبه اهمیت دارند. اول آن که شاخص خوبی جهت ارزیابی رشد زبان، تمایز کودکان بر اساس سن آن‌ها و افتراق بین کودکان طبیعی و همسالان دچار اختلالات زبانی یا ناتوانی‌های یادگیری و یا هر دو هستند (۴). دوم، تجزیه و تحلیل بیان داستان‌های شفاهی توصیفی غنی از مهارت‌های زبان بیانی کودکان را فراهم می‌کند (۵) و سوم، داستان‌گویی کودکان به عنوان یک پایه مهم و پیش‌بینی کننده از مهارت‌های خواندن، توانایی‌های رفتاری، اجتماعی و عملکرد عمومی تحصیلی آینده می‌باشد (۶، ۱).

داستان‌گویی به عنوان راهی برای ارزیابی مهارت‌های زبانی مکالمه کودکان می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد و همچنین جهت ارزیابی استفاده از شکل‌ها و عملکردهای زبانی خاص در یک بافت طبیعی‌تر از تکالیف ساختارمند (مثل تولید جملات در تقلید) به کار می‌رود. ارزیابی داستان‌گویی بیشتر به عنوان یک رویکرد اصیل (Authentic) برای ارزیابی زبان در نظر گرفته می‌شود؛ چرا که مهارت‌های زبانی کودکان در تکالیف بافتی سطح بالا آزموده می‌شوند که نشان دهنده "تقاضاهای واقعی یادگیری" (Realistic learning demands) است (۷).

ارزیابی داستان‌گویی شفاهی کودک به طور معمول شامل استخراج یک قصه واقعی یا خیالی و سپس مستند کردن ویژگی‌های خاص آن است که در دو جنبه ساختار کلان (Macrostructure) و ساختار خرد (Microstructure) مطرح می‌گردد (۸). ساختار کلان داستان به ویژگی‌های عمومی و کلی داستان، مانند سازمان‌بندی موضوعی ایده اصلی، گفته می‌شود (۹). ارزیابی ساختار کلان داستان ممکن است شامل تجزیه و تحلیل استفاده یا درک کودک از شبکه‌های علت و معلولی، بازنمایی‌های وقایع و دستور زبان قصه باشد (۸).

داستان‌ها را می‌توان با محدود کردن در ویژگی‌های خردتر نیز ارزیابی کرد، که به عنوان ساختار خرد داستان شناخته می‌شود (۲). زبان شفاهی مورد استفاده جهت داستان‌گویی در ویژگی‌های مختلفی با زبان نوشتاری مشترک

است. استفاده از حروف اضافه، حروف ربط، قیدها، گروه‌های اسمی پیچیده، فعل‌ها و اسامی خاص با ضمائر ارجاعی یک سبک زبانی پیچیده‌تر به نام زبان نوشتاری را مطرح می‌کند که یک جنبه مهم از ساختار خرد داستان است و می‌تواند شاخص خوبی از کارایی داستان باشد. ویژگی‌های دیگری که در ساختار خرد داستان می‌تواند ارزیابی شود شامل: تعداد گفته‌ها، تعداد کل کلمات، میانگین طول گفته و تعداد مختلف کلمات می‌باشد (۹).

در حالت عادی تجزیه و تحلیل ساختار خرد داستان به قواعد نمونه‌گیری کردن زبان متصل است که اول شامل تقطیع کردن نمونه به واحدهای کوچکتر است (واحد T به معنی عبارتی مستقل و هر عبارت یا گروه وابسته است) و سپس داستان تجزیه و تحلیل می‌شود (۸).

ارزیابی داستان‌گویی متکی بر روش‌های جمع‌آوری سنتی نمونه زبانی بوده است. نمونه داستان استخراج شده، نسخه‌نویسی (Transcribing) و سپس برای اهداف تشخیصی و درمانی تجزیه و تحلیل می‌شود (۹، ۸، ۶، ۱). ارزیابی داستان‌گویی جایی در مجموعه‌های ارزیابی - که به طور عمده در محیط‌های پیش از سن دبستان به کار گرفته می‌شوند - به دست نیامد (۸). علت این مشکل، مدت زمان طولانی مورد نیاز برای نسخه‌نویسی و فقدان سیستم‌های کدگذاری روا و مؤثر برای کمی کردن محتوای داستان هم در سطح خرد و هم کلان است (۸، ۶).

با این وجود، اهمیت بالقوه اندازه‌گیری توانایی زبانی در بافت‌های داستان‌گویی به عنوان مشخص کننده عملکرد زبانی حال حاضر و آینده کودکان، نیاز مبرم و آشکار به ابزارهای مناسب ارزیابی داستان‌گویی را تعیین می‌کند (۸).

در خارج از ایران برخی تلاش‌ها برای اجرای ارزیابی استاندارد داستان‌گویی، این امکان را برای مربیان و متخصصین مربوط فراهم کرده‌اند. از جمله آن که "تکلیف بازگویی قصه (The story retelling task)" توسط Culatta, Page و Ellis، که به صورت مقیاسی در تحقیقات جمعیت‌شناسی بر روی شیوع اختلالات زبانی استفاده شد (به نقل از Schraeder

بررسی نمودند. یافته‌های آن‌ها نشان داد که NAP در بخش‌های ذکر شده، ویژگی‌های روان‌سنجی منطقی و قابل قبولی دارد (۸). یافته‌های مقدماتی، NAP را به عنوان رویکرد ارزیابی غنی و معتبر برای متخصصین معرفی می‌کند که می‌تواند جهت توصیف رشد زبان کودکان در برنامه‌های پیش‌دبستانی یا مداخلات زبانی مفید باشد (۸).

با توجه به اهمیت ویژه ارتباط رشد داستان‌گویی کودکان و اکتساب مهارت‌های تحصیلی و اجتماعی در آینده و دسترسی به ابزارهای مناسب برای توصیف ویژگی‌های داستان که در ابتدا به آن‌ها اشاره شد، در تحقیق حاضر برخی از ساختارهای زبانی در داستان‌گویی کودکان چهار ساله سالم مهدهای کودک شهر اصفهان با استفاده از روش NAP توصیف گردید.

مواد و روش‌ها

این مطالعه به صورت مقطعی - توصیفی - تحلیلی در سال ۱۳۹۰ در شهر اصفهان انجام شد. با توجه به این که برگه ثبت فراوانی ساختارهای زبانی داستان‌گویی مورد استفاده به صورت مقیاس لیکرت تنظیم شده و دارای ۱۶ گزینه بود (حداکثر نمره ۴۸ و حداقل نمره ۰)، بنابراین انحراف معیار شاخص کلی محاسبه شده برابر با $\sigma = (0-48) \cdot 0.06 = 8$ و با استفاده از فرمول $n = (Z_1 - \alpha/2 + Z_1 - \beta) \cdot 2\sigma^2/d^2$ با در نظر گرفتن $\alpha = 0.05$ و $\beta = 0.02$ و $d = 2$ تعداد نمونه برابر ۱۲۶ شد (۱۲).

با توجه به این که توزیع مهدکودک‌ها همانند تقسیم‌بندی نواحی آموزش و پرورش نبود، بنابراین تعداد ۲۵ مهدکودک به صورت تصادفی ساده از ۴ منطقه جغرافیایی شمال، جنوب، شرق و غرب از بین ۲۶۱ مهدکودک تحت نظارت سازمان بهزیستی استان اصفهان در سطح شهرستان اصفهان انتخاب گردید، سپس در هر مهدکودک با همکاری مربی و مراجعه به پرونده‌های آموزشی و بهداشتی کودکان، نمونه‌ها بر اساس محدوده سنی ۴ سالگی (۳ سال و ۱۰ ماه تا ۴ سال و ۲ ماه) (۳)، دو زبانه نبودن (با استناد به پرونده کودک یا گزارش

و همکاران). "روش ارزیابی داستان‌گویی Strong (Strong narrative assessment procedure)" (۱۰) و "آزمون زبان داستان‌گویی (Test of narrative language)" از Gillam و Pearson، هیچ کدام برای ارزیابی کودکان قبل از سن مدرسه قابل استفاده نمی‌باشد (۱۱).

در ایران گزارشی مبنی بر بررسی و ارزیابی ساختارهای خرد داستان‌گویی و ساختارهای زبانی در بیان داستان کودکان وجود ندارد. به همین دلیل متخصصان برای این منظور ناچار به استفاده از ابزارهای طراحی شده توسط محققان خارجی می‌باشند. پروتکل ارزیابی داستان‌گویی (NAP یا Narrative assessment protocol) ابزاری است که توسط Justice و همکاران طراحی شد تا ارزیابی داستان‌گویی را به یک بخش معمول ارزیابی و غربالگری در برنامه‌های پیش‌دبستانی تبدیل کند. روایی و پایایی این ابزار توسط طراحان آن تأیید گردید (۸) و به گونه‌ای طراحی شد که به راحتی توسط تعداد زیادی از افراد قابل استفاده باشد (۸).

سه ویژگی NAP استفاده از آن را آسان کرده است. اول، نمره‌گذاری NAP که همزمان با گوش کردن به نمونه شفاهی داستان کودک انجام می‌شود و نیازی به نسخه‌نویسی ندارد (۸). این یک ویژگی مهم است؛ چرا که نسخه‌نویسی به مهارت‌ها، نرم‌افزار خاص و زمان زیادی نیاز دارد، به علاوه نسخه‌نویسی به طور قطع معتبر نیست (۱). دوم، NAP در زمان بسیار کمی اجرا می‌شود و کدگذاری داستان نیز فقط کمی بیشتر از مدت زمان خود داستان طول می‌کشد. سوم، NAP مقرون به صرفه طراحی شده است؛ چرا که به مواد خاص یا فرم‌های آزمون کمی نیاز دارد (۸).

NAP پنج جنبه از زبان را ارزیابی می‌کند: ساختار جمله، ساختار گروه، توصیف کننده‌ها، اسامی و افعال. Justice و همکاران ویژگی‌های روان‌سنجی (Psychometric properties) شامل ثبات درونی (Internal consistency)، پایایی (Test-retest reliability) و روایی (Construct, Concurrent and predictive validity) را

گروه، توصیف‌کننده‌ها، اسامی و افعال و زیرگروه‌های جمله پیچیده، مرکب، سؤالی و منفی - گروه‌های اسمی پیچیده، اسم معطوف و حرف اضافه‌ای - توصیف‌کننده‌های قید و صفت - اسامی جمع، ملکی و کاربرد مجازی اسم - افعال زمانی حال و گذشته و افعال ربطی و هم‌پایه دسته‌بندی شدند.

در طی جستجویی که به منظور انتخاب کتاب انجام گردید، مشخص شد که در اکثر تحقیقات انجام شده روی داستان‌گویی مانند، Heilmann و همکاران (۱۴)، Hoffman (۱۵)، Lacroix (۱۶)، Reilly و همکاران (۱۷) و Reilly و همکاران (۱۸) از کتاب مصور "Where are you?" (Mayer, Frog, 1969) و Holck و همکاران (۱۹)، Cleave و همکاران (۲۰) و Botting از کتاب "Renfrew (۱۹۹۱)" "The bus story" استفاده نموده‌اند، اما با توجه به این که داستان‌گویی به عنوان یک بیان زبانی با قوانین مشخص شده فرهنگی تعریف می‌شود (به نقل از Heilmann و همکاران)، نیاز به کتاب داستانی بود که از نظر فرهنگی برای کودکان آشنا و در تحقیقات داخل ایران استفاده شده باشد.

در مطالعات داخل ایران کتاب مشخصی به منظور ارزیابی بیان داستان‌گویی استفاده نشده بود، بنابراین در جلسه‌ای با حضور متخصصین زبان‌شناس و آسیب‌شناس گفتار زبان تعیین شد از کتاب "ماجراهای بچه‌گره‌ها" (سوته‌یف و ترجمه طوسی، نشر نخستین، تهران، ۱۳۷۸) که در تحقیق راهکارهای اصلاح مکالمه در کودکان توسط کیهانی و همکاران (۲۱) استفاده شده بود، در قالب مطالعه آزمایشی استفاده گردد.

در گام بعدی از ۱۵ کودک ۴ ساله بر اساس پروتکل تهیه شده، نمونه‌گیری به عمل آمد. هیچ یک از ۱۵ کودک مورد مطالعه با این کتاب آشنایی نداشته و بنابراین قادر به بیان خودانگیزته داستان نبودند و همچنین این کتاب ابزار مناسبی برای استخراج ساختارهای زبانی مورد هدف نبود و تمامی آن‌ها را پوشش نمی‌داد. سپس با استفاده از روش‌های کیفی گروه متمرکز بر تک‌تک یافته‌ها بحث صورت گرفت. نشست‌های بازخورد مشخص کرد که علت این تفاوت

خانواده و مربی)، نداشتن اختلالات گفتار و زبان (تأخیر در رشد زبان، اختلال تلفظ، اختلال خاص زبان و اختلال ناروانی) به روش احتساب متناسب به طور تصادفی انتخاب گردیدند.

بعد از انتخاب نمونه‌ها، محقق با رویکرد بازی به طور انفرادی با هر کودک ارتباط برقرار نمود. در صورت عدم برقراری ارتباط نمونه حذف می‌شد. در صورت برقراری ارتباط، محقق به روش ارزیابی غیر رسمی، گفتگوی دو طرفه آزاد به بررسی وضعیت گفتار و زبان کودک پرداخته و در صورت نداشتن مشکل، مقدمات نمونه‌گیری اصلی و استخراج داستان انجام گرفت.

ابزار آزمون شامل پروتکل ارزیابی داستان‌گویی NAP [شامل دستورالعمل اجرایی (پیوست ۱)، پروتکل استخراج داستان (پیوست ۲)، کاتالوگ کدگذاری (پیوست ۳) و فرم نمره‌دهی داستان (پیوست ۴)]، دستگاه MP₃ (Philips Go Gear, Made in China) با قابلیت ضبط صوت و کتاب مصور شنگول و منگول (پارسا. م، ۱۳۸۶، انتشارات تهران برف) بود.

در کلیه مراحل انجام تحقیق، ملاحظات اخلاقی رعایت شد. همه اطلاعات به دست آمده شامل نام، مشخصات و نتایج ارزیابی محفوظ ماند. کودکانی در مطالعه پذیرش شدند که علاقه و تمایل به شرکت در مطالعه را داشتند و هیچ گونه اجبار و اصراری در کار نبود. در صورت عدم تمایل کودک به ادامه همکاری در حین نمونه‌گیری از ادامه کار صرف نظر شد. ارزیابی مربوط هیچ گونه اثر سوئی روی جمعیت مورد مطالعه نداشت. رضایت‌نامه کتبی مبنی بر اجرای مطالعه بر روی کودکان از اولیا اخذ گردید.

به وسیله روش‌های کیفی تکنیک دلفی (Delphi technique)، گروه هدف متمرکز (Focus group) و نشست‌های بازخوردی (Feedback sessions) بخش‌های پروتکل ارزیابی داستان‌گویی، دستورالعمل اجرایی، پروتکل استخراج داستان، کاتالوگ کدگذاری و فرم نمره‌دهی داستان بررسی و تهیه شد (۱۳).

ساختارهای زبانی انتخاب شده در ۵ گروه اصلی جمله،

دادند و در نهایت در پایایی بین نمره‌گذاری همزمان از روی نمونه نسخه‌نویسی شده (Offline) و نمونه صوتی ضبط شده (Online)، یک بار نمونه‌ها نسخه‌نویسی شده و از روی نسخه‌نویسی به بخش‌های زبانی پروتکل تهیه شده در فرم نمره‌دهی نمره داده شد (Offline) و یک بار همزمان با گوش کردن به صدای هر نمونه داستان نمره‌دهی انجام شد (Online). با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶، درصد فراوانی ساختارهای زبانی محاسبه و آزمون‌های آماری همبستگی و Independent t برای بررسی پایایی‌ها و مقایسه جنسیت استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۱۲۶ کودک، ۶۱ پسر و ۶۵ دختر (میانگین سن $۱/۳۲ \pm ۴۸/۰۲$) از مهدکودک‌های سطح شهر اصفهان شرکت نمودند.

درصد فراوانی پنج جنبه از ساختارهای زبانی در جدول ۱ آورده شده است.

طبق جدول ۱، صورت ملکی اسم بیشترین رخداد را داشته است که در داستان تمام نمونه‌ها حداقل برای یک بار استفاده شده است و کمترین رخداد مربوط به کاربرد مجازی اسم بوده که تنها ۲/۴ درصد کودکان از آن در داستان خود استفاده نموده‌اند.

در پایایی درون آزمونگر، درصد همبستگی نمرات دو زمان مختلف برای هر یک از ۱۶ بخش و ساختارهای کلی زبان از ۵۳ درصد (جمله مرکب) تا ۱۰۰ درصد (جمله پرسشی) و درصد همبستگی در نمره نهایی آزمون ۸۷ درصد به دست آمد.

در پایایی بین آزمونگر، درصد همبستگی نمرات دو آزمونگر ۵۴ درصد (جمله مرکب) تا ۱۰۰ درصد (جمله پرسشی) و درصد همبستگی در نمره نهایی آزمون ۹۲ درصد به دست آمد و در نهایت در پایایی بین دو شیوه نمره‌دهی، درصد همبستگی بین میانگین نمرات حاصل از دو شیوه نمره‌دهی Offline و Online از ۷۰ درصد (فعل گذشته) تا ۱۰۰ درصد (جمله پرسشی و کاربرد مجازی اسم) بوده و درصد همبستگی در نمره نهایی آزمون ۹۰ درصد بود.

می‌تواند در این باشد که در مطالعه کیهانی و همکاران (۲۱) تکلیف مورد ارزیابی شامل بازگویی داستان بود، ولی مطالعه حاضر به بررسی بیان خودانگیخته داستان می‌پردازد و مطالعات مشابه که به بررسی بیان خودانگیخته داستان پرداخته‌اند، همگی شامل داستان آشناتری برای کودک بوده‌اند، بنابراین با توجه به این که کودکان فارسی زبان در دوران کودکی با داستان‌های متفاوتی نسبت به مطالعات خارجی مشابه آشنا می‌شوند، از بین داستان‌های متداول دوران کودکی که برای این گروه سنی مناسب باشند، کتاب "شنگول و منگول" به منظور آزمایش مجدد انتخاب گردید.

دوباره از ۱۵ کودک ۴ ساله به وسیله این کتاب نمونه‌گیری انجام شد، ۱۲ کودک با این کتاب آشنایی داشتند. یافته‌های به دست آمده از تحلیل نمونه‌های زبانی نیز مناسب بودن این کتاب را مورد تأیید قرار داد. در نهایت، کتاب "شنگول و منگول" به منظور استخراج ساختارهای زبانی مورد نظر در بافت داستان‌گویی کودکان ۴ ساله شهر اصفهان مورد استفاده قرار گرفت.

سپس بر اساس پروتکل استخراج داستان نمونه‌های داستان از هر کودک استخراج شد. بعد از پایان نمونه‌گیری، محقق صدای ضبط شده تک‌تک نمونه‌ها را گوش داده و فراوانی موارد مشخص شده در فرم نمره‌دهی NAP را به صورت همزمان وارد می‌نمود.

بعد از ثبت و نمره‌گذاری تمام نمونه‌ها، پایایی نمرات آزمون در طی زمان (پایایی درون آزمونگر) و در برابر آزمونگرهای مختلف (پایایی بین آزمونگر) و میزان همبستگی نمرات در دو شیوه کدگذاری از روی نسخه‌نویسی (Offline) و به صورت همزمان با تعریف قصه کودک (Online) نیز مورد بررسی قرار گرفت.

جهت انجام انواع پایایی‌های ذکر شده، ۱۵ نمونه داستان (معادل ۱۲ درصد کل نمونه‌ها) به صورت تصادفی از بین کل نمونه‌ها انتخاب شدند. در پایایی درون آزمونگر، محقق در دو زمان به فاصله یک ماه به ساختارهای زبانی داستان‌های این نمونه‌ها نمره داد. در پایایی بین آزمونگر، دو آزمونگر مستقل به ساختارهای زبانی قید شده در فرم نمره‌دهی داستان‌گویی نمره

جدول ۱. درصد فراوانی ساختارهای زبان در داستان گویی بر اساس مقیاس رتبه‌ای ۴ نمره‌ای

ساختار زبانی															
افعال			اسامی		توصیف کننده‌ها			گروه		جمله					
فعل هم‌پایه	فعل ربطی	فعل گذشته	فعل حال	کاربرد مجازی اسم	صورت ملکی	صورت جمع	صفت	قید	گروه حرف اضافه‌ای	اسم معطوف	گروه اسمی پیچیده	جمله پرسشی	جمله منفی	جمله پیچیده	جمله مرکب
۲۱/۴	۳۱/۰	۶/۴	۶/۳	۹۷/۶	۰	۱۶/۷	۲۳/۰	۵/۶	۱۷/۵	۴۵/۲	۱/۶	۹۰/۴	۴۹/۲	۱۷/۵	۲۰/۶
۱۷/۵	۴۳/۷	۱۰/۳	۲۱/۴	۲/۴	۲/۳	۳۴/۹	۲۹/۴	۸/۷	۴۲/۸	۳۱/۰	۱۰/۳	۵/۶	۲۴/۶	۲۰/۶	۱۷/۵
۳۶/۵	۲۴/۶	۱۲/۷	۱۱/۱	۰	۴۲/۱	۳۱/۷	۲۸/۶	۳۶/۵	۲۸/۶	۱۳/۵	۳۴/۹	۳/۲	۱۵/۱	۳۴/۱	۳۰/۲
۲۴/۶	۰/۷	۷۰/۶	۶۱/۱	۰	۵۵/۶	۱۶/۷	۱۹/۰	۴۹/۲	۱۱/۱	۱۰/۳	۵۳/۲	۰/۸	۱۱/۱	۲۷/۸	۳۱/۷

بیشتر

انتخاب سن ۴ سالگی این است که مطالعاتی مانند مطالعه Behrman و Slobin نشان می‌دهند که کودکان از سن ۴ سالگی تمایل زیادی به گفتن قصه‌ها دارند و اجزای زبانی را به داستان اضافه می‌کنند (به نقل از Heilmann و همکاران). هدف دیگر این مطالعه، معرفی ابزاری است که بتواند ساختار خرد داستان گویی کودکان را در سنین قبل از دبستان ارزیابی کند. همان طور که توصیف شد ابزار NAP قابلیت اجرایی آسان و مقرون به صرفه از نظر زمانی و مالی دارد و همچنین ویژگی‌های روان‌سنجی قابل قبول می‌باشد (۸).

در مرور مطالعات مختلف به منظور مقایسه یافته‌ها با تحقیق حاضر مشاهده شد که بررسی ساختار خرد داستان روی محتوی (Content) و شکل (Form) زبان تمرکز دارد، شکل زبان با تجزیه و تحلیل توانایی‌های صرفی و گرامری با استفاده

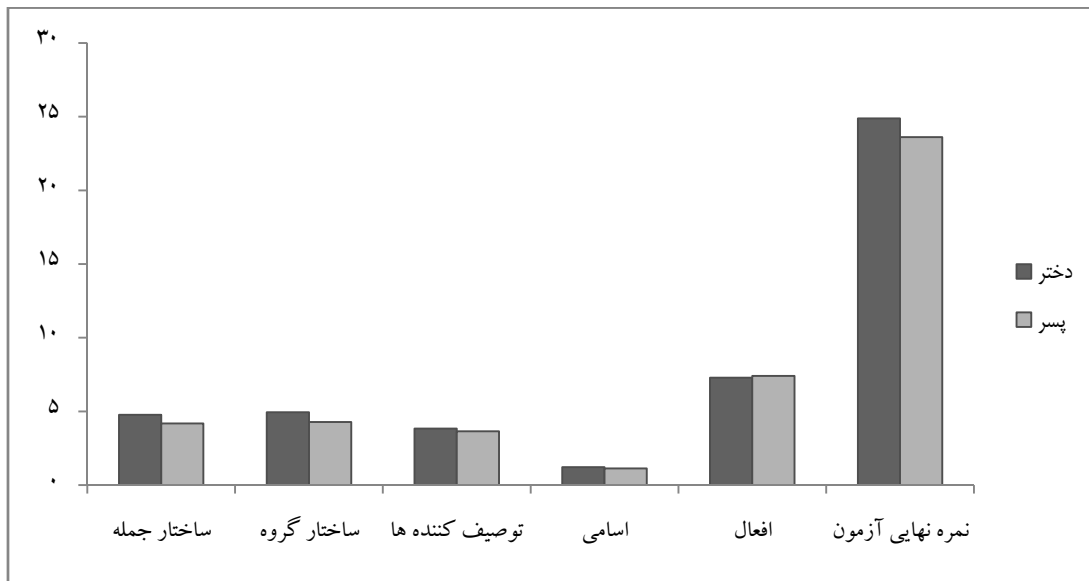
میانگین نمرات حاصل از فرم نمره‌دهی داستان در دو جنس دختر و پسر در جدول ۲ و نمودار ۱ آورده شده است. برای هر یک از ۱۶ بخش و ساختارهای کلی زبان، تفاوت معنی‌داری بین دختران و پسران ($P \geq 0.005$) در هیچ کدام از ساختارهای زبانی مورد بررسی و همچنین نمره نهایی به دست آمده وجود نداشت.

بحث

هدف اصلی تحقیق حاضر، توصیف برخی ساختارهای زبانی در داستان گویی کودکان ۴ ساله سالم بود. علت انتخاب جنبه ساختار خرد داستان حاصل بررسی چندین مطالعه است که نشان می‌دهند، ساختار خرد به طور ویژه در مشخص کردن توانایی زبان‌شناختی کودکان مؤثر است (۲۲، ۶، ۴، ۳) و دلیل

جدول ۲. میانگین نمرات در دو جنس دختر و پسر

بخش												
نمره نهایی آزمون		افعال		اسامی		توصیف کننده‌ها		ساختار گروه		ساختار جمله		جنس
دختر	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	دختر	پسر	
۲۴/۸۸	۲۳/۶۱	۷/۲۹	۷/۴۱	۱/۲۲	۱/۱۳	۳/۳۸	۳/۶۵	۴/۹۴	۴/۲۸	۴/۷۷	۴/۱۸	میانگین نمره
۶/۴۲	۶/۳۰	۱/۹۴	۱/۹۱	۱/۱۶	۱/۲۵	۱/۵۴	۱/۳۸	۱/۶۴	۱/۶۴	۲/۵۷	۲/۶۹	انحراف معیار
-۱/۲۷	۰/۱۲	-۰/۰۱	-۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۶۵	-۰/۶۵	-۰/۵۹	-۰/۵۹	تفاوت میانگین
۰/۲۶	۰/۷۳	۰/۹۵	۰/۵۰	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۲۷	۰/۲۱	۰/۲۱	سطح معنی‌داری
۱/۱۳	۰/۳۴	۰/۲۱	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۲۹	۰/۲۹	۰/۴۷	۰/۴۷	تفاوت خطای استاندارد

نمودار ۱. میانگین نمرات در دو جنس دختر و پسر

نیز تک‌واژه‌های دستوری (حروف تعریف، فعل گذشته بی‌قاعده و باقاعده، فعل با قاعده ربطی و فعل کمکی) در این دامنه MLU و سن مذکور دیده می‌شود (۲۴).

محدوده سنی در دامنه MLU ذکر شده با محدوده سنی کودکان مورد مطالعه تحقیق حاضر تطابق داشت و ساختارهای زبانی بررسی شده در داستان‌های کودکان، ساختارهای نحوی هستند که با ساختارهای نحوی اشاره شده همخوانی دارند. بنا بر این نتایج می‌توان اظهار داشت، ساختارهای زبانی مورد بررسی در این تحقیق می‌تواند در مطالعه ساختار خرد داستان همانند بررسی MLU مورد استفاده قرار گیرد و شاخص خوبی برای تعیین توانایی‌های زبانی کودکان در یک سن خاص باشد.

نتایج حاصل از بررسی نمرات داده شده توسط یک آزمونگر در دو زمان مختلف (پایایی درون آزمونگر)، دو آزمونگر و پایایی بین نمره‌گذاری از روی نمونه‌های نسخه‌نویسی شده (Offline) و همزمان با گوش کردن به نمونه‌های صوتی ضبط شده (Online) برای هر یک از ساختارهای زبانی پروتکل تهیه شده و نمره نهایی آزمون، نشان می‌دهند که همبستگی قوی و معنی‌داری بین نمرات در این پایایی‌ها وجود دارد.

از میانگین طول گفته (Mean length of utterance) ارزیابی می‌شود و محتوی با مهارت‌های تولید واژگان و با استفاده از نسبت نوع به تعداد کلمه گفته شده (Type-token ratio) و تعداد انواع کلمه بررسی می‌شود (۱۴، ۵، ۶، ۱). بنابراین هیچ کدام از تحقیق‌های بررسی شده روی ساختارهای زبانی ذکر شده در این مطالعه، به صورت کمی و با این روش انجام نشده بود و تنها راه مقایسه یافته‌ها با نتایج تحقیقات گذشته مقایسه رشد ساختارهای زبانی مورد نظر با رشد MLU بود.

داده‌های Rolland، Freiberg، Miller، Brown، Owens و Reeves نشان می‌دهد، MLU کودکان بین سنین ۴۵ تا ۵۱ ماه از ۳/۲ تا ۵/۷ می‌باشد (به نقل از Paul (۲۳)، اگر MLU بین ۳ تا ۴/۵ باشد تجزیه و تحلیل نشانگرهای صرفی در جملات ساده بررسی می‌شود، اما اگر MLU بیش از ۴/۵ باشد رشد جملات پیچیده ارزیابی می‌شود و همچنین در دامنه MLU ذکر شده جملات پیشرفته با جملات چند بندگی با حروف ربط مانند "و" یا تکمیل‌کننده‌ها یا موصول "که، تا" پدیدار می‌گردند. مقوله‌بندی از طریق تمایز بیشتر واژه‌ها در واژه‌های طبقه‌بندی شده (مقدار/ شمارش اسم، متعدی/ لازم، افعال، ضمائر و حروف اضافه) و

تحقیقات دیگری در آینده که بتواند در نهایت منجر به توصیف دقیق و کاملی از تمام ساختارهای زبانی کودکان در سطح داستان‌گویی گردد، به خوبی احساس می‌شود.

با توجه به بررسی‌ها و یافته‌های تحقیق حاضر پیشنهادات زیر به صورت خلاصه توصیه می‌شود:

۱. با توجه به این که بافت داستان‌گویی برای نشان دادن رشد ساختارهای زبانی در طی زمان مناسب است، بررسی تمام ساختارهای زبانی در داستان‌گویی حیطه مناسبی برای تحقیق بیشتر می‌باشد.

۲. با توجه به ارتباط قوی بین داستان‌گویی و توانایی تحصیلی، هنجاریابی مهارت داستان‌گویی کودکان در سنین قبل از دبستان جهت انجام غربالگری در سطح ملی ضروری به نظر می‌رسد، بنابراین تحقیق در این زمینه پیشنهاد می‌گردد.

۳. با توجه به شرایط درمانی کشور ما که با فقدان ابزارهای مناسب با روش کمی و صرفه زمانی روبرو هستیم، استفاده از ابزار NAP برای ارزیابی داستان‌گویی به عنوان رویکردی مناسب و پایا پیشنهاد می‌گردد.

تشکر و قدردانی

از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، معاونت پژوهشی و گروه گفتار درمانی دانشکده علوم توان‌بخشی، سازمان بهزیستی استان اصفهان و همچنین مدیران و مربیان مهدهای کودک که در انجام این پژوهش همکاری نمودند، تشکر می‌گردد.

References

- Schraeder T, Quinn M, Stockman IJ. Authentic Assessment as an Approach to Preschool Speech-Language Screening. *American Journal of Speech-Language Pathology* 1999; 8: 195-200.
- Boudreau DM, Hedberg NL. A Comparison of Early Literacy Skills in Children with Specific Language Impairment and Their Typically Developing Peers. *American Journal of Speech-Language Pathology* 1999; 8(3): 249-60.
- McCabe A. Evaluating narrative discourse skills. In: Cole KN, Dale PS, Thal DJ, editors. *Assessment of communication and language*. Baltimore: Paul H Brookes; 1996. p. 121-41.
- McCabe A, Rollins PR. Assessment of Preschool Narrative Skills. *American Journal of Speech-Language Pathology* 1994; 3: 45-56.
- Soodla P, Kikas E. Macrostructure in the narratives of Estonian children with typical development and language impairment. *J Speech Lang Hear Res* 2010; 53(5): 1321-33.
- Heilmann J, Miller JF, Nockerts A. Sensitivity of narrative organization measures using narrative retells produced by young school-age children. *Language Testing* 2010; 27(4): 603-26.

پایایی‌های بررسی شده در مطالعه Justice و همکاران از میزان توافق ۰/۸۲ تا ۱/۰۰ برخوردار بوده است (۸) که با نتایج این تحقیق همخوانی کاملی دارد.

در خصوص فرضیه بیشتر بودن نمرات دختران از پسران در ارزیابی داستان‌گویی و با وجود این که Atkinson و همکاران معتقد هستند که برخی مهارت‌های زبانی در دختران زودتر از پسران ظاهر می‌شوند (۲۵)، به نظر می‌رسد چنین موضوعی در رشد ساختارهای زبانی مورد بررسی این تحقیق در داستان‌گویی صدق نمی‌کند.

نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که ساختارهای زبانی مورد بررسی در ارزیابی ساختار خرد داستان مناسب هستند و توانایی‌های زبانی کودکان را در یک سن خاص می‌توانند منعکس سازند. همچنین با توجه به همبستگی بالای دو شیوه نمره‌دهی Online و Offline ابزار NAP، می‌توان با کسب تجربه و تکرار و تمرین ارزیابی داستان‌گویی را با این ابزار به صورت Online انجام داد و به راحتی توسط تعداد زیادی از افراد و یا سازمان‌ها مورد استفاده قرار گیرد و به این وسیله در وقت و هزینه صرفه‌جویی کرد.

پیشنهادها

به منظور گسترش و تکمیل یافته‌های موجود حاصل از تحقیقات گذشته و تحقیق حاضر، لزوم انجام مطالعات و

7. Pankratz ME, Plante E, Vance R, Insalaco DM. The diagnostic and predictive validity of the Renfrew Bus Story. *Lang Speech Hear Serv Sch* 2007; 38(4): 390-9.
8. Justice LM, Bowles R, Pence K, Gosse C. A scalable tool for assessing children's language abilities within a narrative context: The NAP (narrative assessment protocol). *Early Childhood Research Quarterly* 2010; 25(2): 218-34.
9. Petersen DB, Gillam SL, Spencer T, Gillam RB. The effects of literate narrative intervention on children with neurologically based language impairments: an early stage study. *J Speech Lang Hear Res* 2010; 53(4): 961-81.
10. Strong CJ, Mayer M. *The Strong Narrative Assessment Procedure*. Eau Claire, Wis.: Thinking; 1998.
11. Gillam R, Pearson N. *Test of narrative language*. Greenville, SC: SuperDuper; 2004.
12. Daniel WW. *Principles and Methods of Biostatistics*. Translated by: Ayatollahi SM [In Persian]. 2nd ed. Tehran: Amirkabir; 2011.
13. Saif AA. *Educational measurement, assessment, and evaluation* [In Persian]. 5th ed. Tehran: Doran; 2011.
14. Heilmann J, Miller JF, Nockerts A, Dunaway C. Properties of the narrative scoring scheme using narrative retells in young school-age children. *Am J Speech Lang Pathol* 2010; 19(2): 154-66.
15. Hoffman LM. The utility of school-age narrative microstructure indices: INMIS and the proportion of restricted utterances. *Lang Speech Hear Serv Sch* 2009; 40(4): 365-75.
16. Lacroix A, Bernicot J, Reilly J. Narration and collaborative conversation in French-speaking children with Williams's syndrome. *Journal of Neurolinguistics* 2007; 20(6): 445-61.
17. Reilly J, Losh M, Bellugi U, Wulfeck B. "Frog, where are you?" Narratives in children with specific language impairment, early focal brain injury, and Williams's syndrome. *Brain Lang* 2004; 88(2): 229-47.
18. Reilly JS, Bates EA, Marchman VA. Narrative discourse in children with early focal brain injury. *Brain Lang* 1998; 61(3): 335-75.
19. Holck P, Dahlgren SA, Nettelbladt U. Narrative ability in children with cerebral palsy. *Res Dev Disabil* 2011; 32(1): 262-70.
20. Cleave PL, Girolametto LE, Chen X, Johnson CJ. Narrative abilities in monolingual and dual language learning children with specific language impairment. *J Commun Disord* 2010; 43(6): 511-22.
21. Keyhani MR, Agharasuli Z, Modarresi Y, Nakhshab M. Conversational repair strategies in normal children. *Journal of Research in Rehabilitation Sciences* 2010; 6(1): 45-51.
22. Justice LM, Bowles RP, Kaderavek JN, Ukrainetz TA, Eisenberg SL, Gillam RB. The Index of Narrative Micro-Structure (INMIS): A clinical tool for analyzing school-aged children's narrative performance. *American Journal of Speech-Language Pathology* 2006; 15: 177-89.
23. Paul R. *Language Disorders from Infancy through Adolescence: Assessment and Intervention*. 3rd ed. Maryland Heights, Missouri: Mosby; 2006.
24. Shipley KG, McAfee JC. *Assessment in Speech-Language Pathology: A Resource Manual*. Translated by: Soltani L, Ghaffari S [In Persian]. Tehran: Iran University of Medical Sciences and Health Services; 2008.
25. Atkinson RL, Atkinson RC, Hilgard ER. *Introduction to psychology*. 8th ed. New York: Harcourt, Brace, and World; 1983.

پیوست‌ها

پیوست ۱

پروتکل ارزیابی داستان (NAP) دستورالعمل اجرا

دستورات:

- ۱- کدگذاری داستان کودک را بعد از دادن دستورات آزمونگر به کودک جهت گفتن قصه، شروع کنید. برای آشنایی با تعریف هر بخش NAP و مشاهده مثال‌های آن به کاتالوگ کدگذاری مراجعه کنید.
- ۲- هر گاه کودک یکی از بخش‌های NAP را به کار برد، در محلی که مشخص شده علامت گذاشته و دایره‌ای دور نمره مربوط (۳، ۲، ۱، ۰) برای پیگیری کردن فراوانی رخداد هر بخش بکشید. برای توصیف کننده‌ها، اسامی و افعال کاربردهای یگانه را در محل مربوط ثبت کنید و فقط به کاربردهای یگانه نمره بدهید. برای مثال اگر کودکی از قید "یواشکی" دو بار استفاده کرد، فقط به کاربرد اول به عنوان یک بخش قید نمره بدهید. کاربرد یگانه برای ساختار جمله و گروه لازم نیست.
- ۳- به مکالمه‌های خارج از موضوع کد ندهید، مانند صحبت‌های کودک با آزمونگر در مورد وسیله ضبط صوت و یا محاوره‌های غیر مرتبط با کتاب. به سؤال‌هایی که کودک در مورد کتاب از آزمونگر می‌پرسد، کد ندهید "مثل، این چی؟".
- ۴- اگر کودکی خود اصلاحی داشت، به شکل اصلاح شده کد بدهید.
- ۵- اگر کودکی بخش‌هایی را به کار برد که از نظر دستوری نادرست بود (مطابق زبان فارسی)، اما حاوی قسمت‌های خاص مورد نیاز یک مقوله است، به این بخش کد بدهید. برای مثال اگر کودکی گفت "آقا گرگه را پزیدن"، به کودک در بخش فعل گذشته کد بدهید.
- ۶- اگر آزمونگر گفته کودکی را برای ایجاد شکل پیچیده‌تر، بازسازی کرد یا گسترش داد و سپس کودک از گفته پیچیده‌تر تقلید نمود، به آن کد ندهید.
- ۷- اگر کودک گفته‌ای را که آزمونگر جهت توضیح دادن از او پرسید را تکرار کرد، به عبارت تکرار شده کد ندهید. برای مثال، اگر کودکی گفت "این داره علف می‌چینه" و آزمونگر گفت "چه کار می‌کنه؟" و کودک تکرار کرد "این داره علف می‌چینه"، به گفته تکرار شده کد ندهید. اگر کودک بدون تحریک آزمونگر تکرار داشت، به گفته‌های تکرار شده کد بدهید.

پیوست ۲

پروتکل ارزیابی داستان (NAP)

پروتکل استخراج داستان (کلمات پررنگ شده به کودک گفته می‌شود)

۱- معرفی تکلیف

جلد کتاب را به کودک نشان دهید. بگویید: ما می‌خواهیم با همدیگر به این کتاب داستان نگاه کنیم. دفعه اول ما فقط به کتاب نگاه می‌کنیم، با دقت به تصاویر نگاه کن. دفعه دوم به هر صفحه کتاب دوباره نگاه می‌کنیم و شما یک داستان در مورد تصاویر به من می‌گویید.

۲- نگاه کردن به تصاویر بدون سخن گفتن

کتاب را باز کنید؛ طوری که دست‌های شما تصاویر را نپوشاند. با گفتن این جمله تکلیف را شروع کنید: با همدیگر به تصاویر نگاه می‌کنیم، مطمئن باش که هر صفحه را به دقت می‌بینی. صفحه اول کتاب را باز کنید. به کودک بگویید به این تصویر نگاه کن. با چرخاندن انگشتان روی تصویر توجه کودک را به صفحه جلب کنید. در حدود ۵ تا ۱۰ ثانیه به کودک اجازه دهید به هر صفحه نگاه کند و سپس به صفحه بعدی بروید. اگر به نظر می‌رسد که کودک به تصویر نگاه نمی‌کند یا به تصاویر دو صفحه نگاه می‌کند، ممکن است با گفتن جملات زیر بتوانید کودک را تحریک کنید:

- به این صفحه نگاه کن.
- حالا به این یکی نگاه کن.

به هیچ روشی در مورد تصاویر نظر ندهید. اگر کودک سؤال می‌پرسد یا درخواست نظر می‌کند، به او یادآوری کنید که شما الآن فقط به تصاویر نگاه می‌کنید و او می‌تواند دفعه بعد با نگاه کردن به تصاویر کتاب، داستان بگوید.

۳- استخراج داستان از کودک

کتاب را ببندید و آن را نزدیک کودک قرار دهید. بگویید: حالا از تو می‌خواهم یک داستان خودساخته با استفاده از تصاویر این کتاب برای من بگویی. یک داستان بگو که در مورد تصاویر این کتاب باشد. سعی کن تا جایی که می‌توانی یک داستان طولانی بگویی. از تصاویر این کتاب برای داستان گفتن به من استفاده کن. اگر کودک در گفتن داستان تردید داشت و به شما گفت که "من نمی‌دانم چه طور بخوانم"، ممکن است بتوانید با گفتن این جمله کودک را تحریک کنید:

- شما می‌توانی هر داستانی که می‌خواهی در مورد این تصاویر بگویی.

در طی تولید داستان، شما می‌توانید تحریکاتی مانند این فراهم کنید:

- در مورد این صفحه به من بگو.
- توی این صفحه چی هست؟

وقتی کودک داستان را می‌گوید، شما نیز می‌توانید چیزی را که کودک می‌گوید، به طور دقیق تکرار کنید. این کار به کودک اطمینان می‌دهد که شما در حال گوش دادن هستید و همچنین در آینده به نمره‌گذاران کمک می‌کند تا عباراتی که ممکن است وضوح نداشته باشند را بفهمند. چیزی را که کودک می‌گوید در تکرار تغییر ندهید، حتی اگر اشتباهاتی داشته باشد. در پایان کتاب بگویید: آیا چیز دیگری هست که بخوای به داستان خودت اضافه کنی؟

پیوست ۳

پروتکل ارزیابی داستان (NAP) کاتالوگ کدگذاری

مثال	تعریف	شاخص / بخش
		الف) ساختار جمله
رفت زیر درخت قایم شد	جمله‌ای که شامل یک حرف ربطی هم‌پایه برای پیوند دو بند مستقل یا بیشتر باشد.	۱. جمله مرکب
گرگه می‌خواست بره (که، تا) بزغاله‌ها رو بخوره	جمله‌ای که شامل حداقل دو فعل و یک حرف ربط پیرو باشد.	۲. جمله پیچیده
غیر از خدای مهربون هیچکس نبود	جمله‌ای که شامل یک فعل منفی بوده و یا از نظر معنایی منفی باشد.	۳. جمله منفی
کیه کیه در می‌زنه؟	جمله‌ای که شامل یک واژه پرسشی بوده و یا از نظر آهنگ و مفهوم سؤالی باشد.	۴. جمله پرسشی
		ب) ساختار گروه
یک آقا گرگه‌ای بود	گروهی که از یک توصیف کننده تشکیل شده است و پیش یا پس از یک اسم مفرد یا جمع باشد.	۱. گروه اسمی پیچیده
شنگول و منگول را گرفت	گروهی که از یک حرف ربطی هم‌پایه برای پیوستن اسامی تشکیل شده باشد.	۲. اسم معطوف
بچه‌هاشو از تو شکم گرگه درآوردن	گروهی که از یک حرف اضافه به همراه هر اسم، صفت و قید تشکیل شده باشد.	۳. گروه حرف اضافه‌ای
		ج) توصیف کننده‌ها
بعد رفت خونه بزغاله‌ها	واژه‌هایی که به لحاظ معنی به ویژگی یا حالتی از یک فعل اشاره می‌کنند.	۱. قید
اونو انداختن توی یه ظرف بزرگ پختند	واژه‌هایی که به لحاظ معنی به ویژگی یا حالتی از یک اسم اشاره می‌کنند.	۲. صفت
		د) اسامی
بچه‌ها از گرگه ترسیدن	اسمی که دارای نشانه‌های جمع که شایع‌ترین آن‌ها "ها" و "ان" هستند، باشد.	۱. صورت جمع
گرگه رفت توی خونه‌شون	اسمی است که با یک علامت مالکیت که در زبان فارسی کسره است، همراه باشد.	۲. صورت ملکی
بعد هم پا گذاشت تو خونه‌شون	حالتی است که اسم به شکل پیچیده‌تر یا دقیق‌تر از حالت عام اسم به کار برده می‌شود	۳. کاربرد مجازی اسم
		ه) افعال
داره برای بچه‌هاش علف می‌چینه	فعل در حال وقوع در حال حاضر که در این حالت فعل دارای پیشوند صرفی "می" است.	۱. فعل حال
آقا گرگه اومد شنگول و منگول را گرفت، برد	رویداد فعل در زمان گذشته که حالت ساده آن دارای علایم پسوند صرفی "ی، -م، -ی، -یم، -ید، -ند" است.	۲. فعل گذشته
یکی بود یکی نبود، یک آقا گرگه‌ای بود	به هر یک از فعل‌های "بود، شد، است" که به حالت اشاره می‌کنند.	۳. فعل ربطی
دوتاشون رو گرفت و برد	دو فعل با حالت‌های مختلف بالا که با یک حرف ربطی "مثل: و، نه، اما، یا، ... " به هم وصل شده‌اند	۴. فعل هم‌پایه

پیوست ۴

پروتکل ارزیابی داستان‌گویی (NAP)

فرم نمره‌دهی داستان

سن (ماه):	نام کودک:
تاریخ نمره‌دهی:	تاریخ جمع‌آوری داستان:
زمان پایان:	زمان شروع:

مثال‌ها	فراوانی مشاهده شده				ساختار جمله
رفت (و) زیر درخت قایم شد	۰	۱	۲	+۳	جمله مرکب
گرگه می‌خواست بره (که، تا) بزغاله‌ها رو بخوره	۰	۱	۲	+۳	جمله پیچیده
غیر از خدای مهربون هیچ کس نبود	۰	۱	۲	+۳	جمله منفی
کیه کیه در می‌زنه؟	۰	۱	۲	+۳	جمله پرسشی
مثال‌ها	فراوانی مشاهده شده				ساختار گروه
یک آقا گرگه‌ای بود	۰	۱	۲	+۳	گروه اسمی پیچیده
شنگول و منگول را گرفت	۰	۱	۲	+۳	اسم معطوف
بچه‌هاشو از تو شکم گرگه درآوردن	۰	۱	۲	+۳	گروه حرف اضافه‌ای
مثال‌ها	فراوانی مشاهده شده				توصیف کننده‌ها
بعد رفت خونه بزغاله‌ها	۰	۱	۲	+۳	قید
اونو انداختن توی یه ظرف بزرگ پختند	۰	۱	۲	+۳	صفت
مثال‌ها	فراوانی مشاهده شده				اسامی
بچه‌ها از گرگه ترسیدن	۰	۱	۲	+۳	صورت جمع
گرگه رفت توی خونه‌شون	۰	۱	۲	+۳	صورت ملکی
بعد هم پا گذاشت تو خونه‌شون	۰	۱	۲	+۳	کاربرد مجازی اسم
مثال‌ها	فراوانی مشاهده شده				افعال
داره برای بچه‌هاش علف می‌چینه	۰	۱	۲	+۳	فعل حال
آقا گرگه اومد شنگول و منگول را گرفت، برد	۰	۱	۲	+۳	فعل گذشته
یکی بود یکی نبود، یک آقا گرگه‌ای بود	۰	۱	۲	+۳	فعل ربطی
دوتاشون رو گرفت و برد	۰	۱	۲	+۳	فعل هم‌پایه

پیوست ۵

فرم رضایت‌نامه اخلاقی

مدیر گرامی:

بررسی و توصیف برخی از ساختارهای زبانی در داستان‌گویی که یکی از حوزه‌های رشدی زبان است و به عنوان یک پایه مهم و پیش‌بینی‌کننده اکتساب مهارت‌های خواندن، نوشتن و تحصیلی است، هدف این تحقیق می‌باشد. ساختارهای زبانی مورد نظر شامل انواع جمله، گروه (عبارت)، توصیف‌کننده‌ها (قید و صفت)، اسامی و افعال است که در تولید داستان خودانگیزه کودکان ۴ ساله شهر اصفهان از روی کتاب مصور سنگول و منگول بر اساس مقیاس رتبه‌ای ۴ نمره‌ای در پروتکل ارزیابی داستان‌گویی ثبت می‌شوند و درصد فراوانی آن‌ها برای توصیف ویژگی‌های زبانی جمعیت مورد مطالعه در بافت داستان‌گویی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این طرح تحقیقاتی با عنوان "بررسی برخی ساختارهای زبانی در داستان‌گویی بر اساس پروتکل ارزیابی داستان‌گویی (NAP) و ارتباط آن با جنس در کودکان ۴ ساله طبیعی فارسی زبان شهرستان اصفهان در سال ۱۳۹۰" توسط اینجانب مسلم قاسمی، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آسیب‌شناسی گفتار و زبان و به راهنمایی خانم دکتر علی‌نژاد و خانم نخشب و بهره‌گیری از مشاورات آقای دکتر تذهیبی در گروه گفتار درمانی دانشکده علوم توان‌بخشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در حال اجرا می‌باشد.

پیشاپیش بر خود واجب می‌دانیم که از پاسخ‌گویی دقیق و صحیح شما سپاسگذاری کنیم.

نام مهدکودک:

نام مدیر:

تحصیلات:

نام کودک:

تاریخ تولد:

جنس: مذکر مؤنث

والد/ مدیر/ مربی گرامی، کلیه اطلاعات به دست آمده شامل نام، مشخصات و نتایج ارزیابی محفوظ خواهد ماند. کودکانی در مطالعه پذیرش خواهند شد که علاقه و تمایل به شرکت در مطالعه را داشته باشند و هیچ‌گونه اصراری در کار نخواهد بود. ارزیابی مربوط ساده و فاقد هر گونه ضرری برای کودک می‌باشد. همچنین هیچ‌گونه مخارج و هزینه‌ای برای فرد در برنخواهد داشت. در صورتی که در خلال ارزیابی، کودک به هر دلیلی تمایل به ترک جلسه داشته باشد، مشکلی وجود نخواهد داشت. لطفاً در صورت موافقت محل زیر را امضا فرمایید.

امضا

Description of particular language structures in normal 4-year-olds' narrations and their sex-related differences according to Narrative Assessment Protocol (NAP)

Moslem Qasemi¹, Mahboubeh Nakhshab^{}, Batool Alineghad², Meysam Shafiei³, Mahdi Tazhibi⁴*

Received date: 01/03/2012

Accept date: 15/09/2012

Abstract

Introduction: Narrative assessment is an important evaluative tool for determining literacy outcomes, academic performance and social appropriateness. It can be viewed as rich approach for the description of how language develops in early childhood environments. The aim of this study was to report some language structures in narrations produced by 4-year-olds and to explore any association that may be observed between those structures and the sex of these children according to Narrative Assessment Protocol (NAP).

Materials and Methods: In this cross-sectional descriptive study, NAP method was used to evaluate particular language structures in spontaneous narrations of 126 Persian-speaking children that had been produce while they were describing a picture book. Intra-rater, inter-rater and online- offline reliabilities were also calculated.

Results: Target language structures were evident in the most of narratives. The most commonly used structure was possessive noun and the least common one was tier-two noun. Agreement percentage for each of the NAP items ranged from 53% to 100% of accuracy. The final NAP score for each subject and the scores obtained for each structure were not significantly different between girls and boys.

Conclusion: The results were in agreement with the past results about the Mean Length of Utterance (MLU) in various ages and the relationship between MLU and the development of language structures in this age range.

Keywords: Narration, Language, Narrative Assessment Protocol, 4 years normal children

Type of article: Original article

* MSc, Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran
Email: m_nakhshab@rehab.mui.ac.ir

1- MSc Student, Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- PhD, Academic Member, Department of Linguistics, School of Linguistics, University of Isfahan, Isfahan, Iran

3- MSc, Speech Therapy, Department of Linguistics, School of Linguistics, University of Isfahan, Isfahan, Iran

4- PhD, Academic Member, Department of Statistic and Epidemiology, School of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran